

Asia: VN/35254/2025

Luonnos ohjeeksi riskinarviointiin ja viranomaistoimintaan tapauskohtaisessa EEJ-menettelyssä (RASTERI)

Luku 1 Johdanto

Yleiskommentit lukuun 1

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto Ympäristöministeriön luonnoksesta ”Luonnos ohjeeksi riskinarviointiin ja viranomaistoimintaan tapauskohtaisessa EEJ-menettelyssä”. Näemme tärkeiksi periaatteet ja tavoitteet EEJ-sääntelyn yhtenäistämisestä ja päätöksenteon yksinkertaistamisesta sekä tasavertaisuudesta, sillä sääntely ja päätöksenteko on nykyisellään vaikeaselkoista. On kuitenkin pyrittävä siihen, ettei ohjeen noudattamiseen liittyen muodostu sellaista rutiininomaista viranomaiskäytäntöä, jonka johdosta kansallinen EEJ-päätöksenteko on EU-tasoa tiukempaa, ja materiaalien kierrätys vaikeutuu helpottumisen sijaan. Riskinarvioinnin yhtenäistäminen ja soveltaminen ei saa johtaa siihen, että syntyy yleistasoisia jättemateriaalien käyttökieltoja, joiden johdosta käyttö estyy myös tarkoituksiin, joihin ne olisivat todellisuudessa soveltuvia.

Luku 2 Toimivalta- ja rajapintakysymykset

Yleiskommentit lukuun 2

Tulisi tuoda selvemmin esiin, että tapauskohtaiseen arviointiin jäävät EEJ-päätökset liittyvät tiettyyn, määriteltyn käyttötarkoitukseen. Riskien arviointi, tunnistaminen ja riskinhallinta riippuvat aina käyttötarkoituksesta. On oltava selkeää, että vaikutusten arvioinnissa on huomioitava käyttötarkoitus tarkoituksenmukaisella tarkkuudella, ja ratkaisun on voitava olla erilainen eri käyttötarkoituksiin.

Niissä käyttötavoissa, joissa materiaaleja sijoitetaan ympäristöön, on tärkeää, että havaittu riski ei suoraan johda käyttökieltoon, vaan riski ja sen hallinnan mahdollisuudet arvioidaan perusteellisesti ja tarkoituksenmukaisesti tiettyyn käyttötarkoitukseen ja altistusketjuun yksilöitynä.

Kommentit alalukuun 2.1 EU-säätely

-

Kommentit alalukuun 2.2 Kansalliset asetukset

-

Kommentit alalukuun 2.3 Tapauskohtainen säätely

-

Luku 3 Toimivalta- ja rajapintakysymykset

Yleiskommentit lukuun 3

-

Kommentit alalukuun 3.1 Johdanto

-

Kommentit alalukuun 3.2 Säätelyrajapinnat ja viranomaisen roolit

-

Kommentit alalukuun 3.3 Rajapinnat käytännössä

Jätevesilietettä raaka-aineenaan hyödyntävät, eri asteisesti edelleen prosessoidut lannoitevalmisteet ovat viheralalla erittäin merkittävä pitkään vaikuttavien ravinteiden ja orgaanisen aineksen lähde, jolla on laajasti korvattu väkilannoitteita kasvualustojen ravinnelähteenä ja nostoturvetta hiilen lähteenä. Jätevesilietteen mukana maaperään palautetaan ruoantuotannossa hyödynnettyjä luonnonvaroja. Jos jätevesilietepohjaisten lannoitevalmisteiden käyttö viherrakentamisessa EEJ-säätelyn yhtenäistämisen myötä käytännössä vaikeutuu, tämä tulisi johtamaan tuotteiden kierrätysasteen laskuun.

Lannoite-, jäte- ja ympäristölainsäädännössä on jo nykyisellään huomioitu kierrätyslannoitteiden terveys- ja ympäristöriskejä. Pällekkäisen ja hallinnollisesti entistä kuormittavamman säätelyn ja käytänteiden tuottamista on syytä välttää.

Luku 4 Riskinarviointi tapauskohtaisessa EEJ-päätöksenteossa

Yleiskommentit lukuun 4

-

Kommentit alalukuun 4.1 Johdanto

-

Kommentit alalukuun 4.2 Riskinarviointiprosessi

Ei ole tarkoituksenmukaista, että jotkin tapauskohtaiseen päätöksentekoon jäävät ainesosat suljettaisiin kategorisesti kokonaan pois joistakin käyttötarkoituksista siten, että niihin ei enää voida soveltaa tapauskohtaista päätöksentekoa (EEJ-statusen hakemiselle ei ole edellytyksiä). Tapauskohtaista EEJ-statusta on lähtökohtaisesti jo käsittelytapojen, käyttötarkoitusten sekä hyödyntämistoimien kehittymisen vuoksi oltava aina mahdollisuus hakea.

Kommentit alalukuun 4.3 Riskien tunnistaminen ja määrittäminen

-

Kommentit alalukuun 4.4 Tapauskohtainen riskinarviointi

-

Kommentit alalukuun 4.5 Laadunvarmistus ja laadunvarmistusjärjestelmä

-

Luku 5 Tapausesimerkit

Yleiskommentit lukuun 5

-

Kommentit alalukuun 5.1 Kemikaalijätteet ja niiden seokset

-

Kommentit alalukuun 5.2 Maanvaraisesti sijoitettava jäteperäinen materiaali

Hiekoitushiekan ja -sepin uusiokäyttöä lannoitevalmisteen raaka-aineena arvioiva esimerkki tuo esiin sen, että lannoitevalmiste on hyvin lavea käyttötarkoitus. Lannoitevalmisteiden jakaminen infrarakentamisessa ja ruoantuotannossa käytettäviin hyödyttäisi merkittävästi kiertotaloutta. Lannoitevalmisteita käytetään erittäin paljon esimerkiksi väylä- ja raidealueilla, joille em. materiaali soveltuisi tukiaineeksi, ja joilla ruoantuotannon vaatimukset ovat epätarkoituksenmukaisia. Viherrakentamisen kasvualustoja valmistetaan (Ruokaviraston uusin julkaistu tilasto, 2021) suunnilleen yhtä paljon kuin ruoantuotannon maanparannusaineita, kasvuturpeita, sellaisenaan maanparannusaineena käytettäviä sivutuotteita, ja muita lannoitevalmisteita yhteensä. Nykyinen ja suunnitteilla oleva sääntely pohjautuu kuitenkin täysin ruoantuotannon tarpeisiin.

Forssell Taavi
Viherympäristöliitto ry